

Семінарське заняття № 6.
Тема 6 . Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.).
(2 год.)

План.

1. “Українське” питання напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецька угода 1939 р. Початок Другої світової війни і приєднання західноукраїнських земель до складу УРСР.
2. Початок війни Німеччини проти СРСР та причини військових невдач 1941 року. Проголошення у Львові „Акту відновлення Української Держави” 30 червня 1941 р.
3. Перебудова державного апарату УРСР на воєнний лад.
  - а). надзвичайні органи державної влади;
  - б). перебудова конституційних органів влади і управління на військовий лад.
4. Окупаційний режим в Україні
  - а) адміністративний поділ українських земель;
  - б) політика в галузі економіки, суспільно-політичного життя, культури, церкви.
5. Рух опору в Україні під час Другої світової війни:
  - а) Комуністичний партизанський рух в Україні. Діяльність антифашистського підпілля. Взаємовідносини Руху Опору комуністичного спрямування в Україні з Рухом Опору самостійницького напрямку та польським підпіллям.
  - б) Боротьба проти ворога ОУН-УПА. Виникнення та програмні засади УПА Максима Боровця (Тараса Бульби). Виникнення УПА під проводом ОУН-р та її програмні засади. Бойовий шлях УПА в 1942–1944 рр. Створення УГВР та її історичне значення.
6. Завершення Другої світової війни та її наслідки. Вклад українського народу у перемогу над фашизмом.

Завдання для індивідуальної роботи:

Завдання 1. Підготуйте конспект відповіді з питань теми.

Завдання 2. З’ясуйте і выпишіть зміст наступних понять і термінів: воєнний стан, військові трибунали, губернаторства “Бессарабія”, “Трансністрія”, “Буковина”, дистрикт Галичина, Нюрнберзький процес, ОУН, УПА, рейхскомісаріат “Україна”, “Підкарпатська територія”, трудові мобілізації і трудові повинності, нацизм, фашизм, остарбайтери, колабораціонізм, агресія, Мюнхенська змова, пакт Молотова - Ріббентропа, план

«Барбаросса», план «Ост», окупаційний режим, партизани, партизанські рейди.

Завдання 3. Спираючись на матеріали Нюрнберзького процесу дайте правову оцінку окупаційному режиму в Україні

Завдання 4. Прослідкуйте по карті зміни кордонів України та перебіг основних подій за період, що розглядається.

Завдання 5. Складіть схему організаційної структури ОУН, УПА.

Завдання 6. Підготуйте відповіді на наступні запитання.

1. Дайте оцінку пакту Молотова-Ріббентропа та характеристику оформлення приєднання Західної України та Північної Буковини до УРСР.
2. Схарактеризуйте процес радянзації західних українських земель та встановлення режиму політичної тиранії.
3. Які зміни свідчать про перебудову держапарату УРСР на воєнний лад?
4. Охарактеризуйте створення надзвичайних органів влади і управління.
5. З'ясуйте зміст правового режиму воєнного стану і стану облоги?
6. Які зміни мали місце у зв'язку з реорганізацією органів суду і прокуратури?
7. Зміни у керівництві органами державної безпеки і громадського порядку.
8. Основні напрями українського національного руху напередодні війни.
9. Висвітліть факт спроби відновлення української національної державності 30 червня 1941 р. та його наслідки .
- 10.Що являв собою окупаційний режим загарбників (плани, нормативна основа, завдання, функції та структура окупаційних органів, зміст та наслідки діяльності)?
- 11.Надзвичайте законодавство періоду війни.
- 12.Покажіть зміни у цивільно-правових відносинах, сімейному законодавстві, трудовому праві та земельному законодавстві.
- 13.Які зміни відбулися у кримінальному та кримінально-процесуальному законодавстві?
- 14.Висвітліть етапи звільнення УРСР від німецької окупації Червоною Армією.
- 15.У чому полягали особливості відбудови радянського режиму на визволених територіях.
- 16.Назвіть викладачів та співробітників ЗДІА – учасників Великої Вітчизняної війни.
- 17.Яка роль добровільних народних формувань Запорізької області у відсічі фашистській агресії?
- 18.Коли почалася евакуація підприємств чорної та кольорової металургії Запоріжжя?
- 19.Наведіть приклади боротьби молоді Запоріжжя проти німецько-фашистських загарбників?
- 20.Яке значення мала перемога радянських військ в районі Запоріжжя?

Завдання 7. Підготуйте реферат за однією з вказаних проблем.

1. Україна в планах окупантів.

2. Позиція різних держав стосовно “українського питання”.
3. Проголошення незалежності Карпатської України та її значення.
4. Августин Волошин – президент Карпатської України.
5. Пакт про ненапад Молотова-Рібентропа 23 серпня 1939 р.
6. Законодавче оформлення приєднання Західної України та Північної Буковини до УРСР.
7. Акт 30 червня 1941 р. – історичний етап у відновленні української держави.
8. Перебудова державного апарату України в роки Другої світової війни.
9. Система надзвичайних органів держави за часів Великої Вітчизняної війни.
10. Види правових режимів на території СРСР у період 1941-1945 років.
11. Особливий правовий режим Західної України у період 1943-1946 рр.
12. Розвиток воєнно-кримінального законодавства в умовах воєнного стану.
13. Розчленування території України і встановлення окупаційного режиму в період Другої світової війни.
14. Німецька окупаційна політика на території УРСР під час Другої світової війни.
15. Політика Берліну стосовно народів СРСР у 1943–1944 рр. Дивізія “СС-Галичина” та її історична доля.
16. Зміни в політиці Москви стосовно України у 1943–1944 рр.
- 17.
18. Проблема культурного розвитку в українських землях в умовах окупації.
19. Церковне життя в українських землях пероду Другої світової війни.
20. Розвиток української радянської науки і культури в евакуації
21. Українська Повстанська Армія у боротьбі за незалежність України в 1942-1944 рр.
22. Особливості Руху Опору в Україні під час Другої світової війни в порівнянні з подібними рухами окупованої Рейхом Європи.
23. Правові аспекти діяльності радянських партизанів і підпільників.
24. Радянський партизанський рух. Найбільші радянські партизанські з’єднання
25. Польсько-український конфлікт в роки Другої світової війни.
26. Особливості українського колабораціонізму в роки Другої світової війни.
27. Роман Шухевич – головнокомандувач УПА.
28. Відновлення радянської влади на Україні.
29. Визвольні операції Червоної армії.
30. Відновлення радянської влади в Україні та боротьба проти неї УПА в 1944–1945 рр.
31. Звільнення Донбасу від німецьких військ.
32. Ціна перемоги: баланс втрат і здобутків України у Другій світовій війні.
33. Україна на зовнішньополітичній арені, її участь у роботі структур ООН.
34. Евакуація промислових підприємств Запоріжжя в початковий період Великої Вітчизняної війни.
35. Німецько-фашистський окупаційний режим в Запорізькій області.

- 36.Партизанські загони Запорізької області в боротьбі проти німецько-фашистські окупантів.
- 37.Алея слави в Запоріжжі.
- 38.Визволення Запоріжжя від німецько-фашистських загарбників.
- 39.Герої Радянського Союзу – уроженці Запорізької області.
- 40.

Повідомлення

1. «Матч смерті» у Києві 1942 року.
2. Радянське плакатне мистецтво періоду Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу.

Література

1. Історія України / . Ю.Зайцев., В.Баран, Я.Грицак та ін. -2 вид. – Львів: Світ 2002.
2. Історія України. Навч.посіб./ В.ЛитвинЮ В.Мордвінцев, А.Слюсаренко – К.:Знання-Прес,2002.
3. Історія України. Навч.посіб./ В.Внрстюк, О.Гарань, О.Гуржий та ін.. –К.: Альтернатива, 2002
4. Історія України: навч.-метод.посіб. для семінарських занять / В.Литвин та ін.. К. 2006
5. Курс лекцій з історії України та її державності..- Львів: в-во НУ „ЛП” 2008
6. Лановик Б., Лазаревич М. Історія України. –К., 2001.
7. Курс лекцій з історії України та її державності..- Львів: в-во НУ „ЛП” 2005.
8. Олійник М., Ткачук І. Історія України. Навч.посібник., Львів, 2005.
9. Світлична В.В. Історія України: Навч.посібник. –Львів, 2004.
- 10.Політична історія України. / За ред В.І.Танцюри. –К., 2002.
- 11.Киричук Ю. Нариси з історії українського національно- визвольного руху 40-50-х років ХХ ст. – Львів, 2000.
- 12.Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні. – Львів, 1993.
- 13.Літопис нескореної України. Документи, матеріали, спогади.- Львів, 1997.
- 14.
- 15.
- 16.Арсеничев К.А., Зубашенко Н.И., Качан С.М. и др. Время выбрало нас: запорожцы на фронтах Великой Отечественной войны: к 60-летию победы в Великой Отечественной войне (1941 - 1945). – Запорожье: Дикое поле, 2005.
- 17.Запоріжжю – 200. – Історико-публіцистичний нарис. – Дніпропетровськ: Промінь – 1970 – розділ ІУ.
- 18.Герої не вмирають. Їх іменами названо вулиці м. Запоріжжя. – Дніпропетровськ: Промінь, 1968.
- 19.Голдобин А.И. Аллея славы в Запорожье. - Дніпропетровськ: Промінь, 1985.

20. Запорожская область в годы Великой Отечественной войны (1941 – 1945 гг.). Сборник документов. – Запорожье, 1959.
21. Книга пам'яті України. Запорізька область. Т. 16., ред.. Сльота В.П. – Запоріжжя: Дике поля, 2005.
22. Память жива: Правда о Великой Отечественной войне глазами участников обороны и освобождения Запорожья (ред. Клименко Н.В.). – Запоріжжя: Дике поля, 2003.
23. Німецько-фашистський окупаційний режим на Україні.: Збірник документів і матеріалів. – К.: Держполітвидав УРСР, 1963. – с. 42, 105, 205, 211, 244, 255, 262